

О. М. Консевич,
аспірантка

УДК 007: 304: 070 (477+438)

Історіографічний аспект дослідження теми України у польських громадсько-політичних тижневиках

У статті систематизовано наукові праці, присвячені дослідженню теми України у польських ЗМІ – зокрема громадсько-політичних тижневиках.

Ключові слова: Україна, Польща, ЗМІ, громадсько-політичні тижневики.

Польща – країна, яка найактивніше підтримує Україну на шляху до євроінтеграції. Польська влада та ЗМІ уважно стежать за подіями в Україні. За 2011–2012 рр. в Україні відбулися події, на які гостро відреагували і в Польщі, і в світі: арешт экс-прем'єра Юлії Тимошенко та екс-міністра МВС Юрія Луценка, Євро-2012, парафуння Угоди про асоціацію з ЄС.

Актуальність. Українсько-польські взаємини потребують комплексного наукового осмислення в умовах геополітичної ситуації, що склалася у світі.

Актуальним є систематизований огляд наукових публікацій, присвячених темі України у польських ЗМІ, особливо у польських громадсько-політичних тижневиках.

Для подальшого розвитку теорії журналістики важливо зрозуміти, як сприймається Україна в закордонних виданнях.

Мета. Систематизувати наукові праці, присвячені темі України у польських громадсько-політичних тижневиках.

Завдання: 1. Визначити основні джерела дослідження теми України у польських громадсько-політичних тижневиках. 2. Систематизувати наукові праці, присвячені темі України у польських ЗМІ, зокрема в громадсько-політичних тижневиках.

Об'єкт. Громадсько-політичні тижневики Польщі, а саме: «Polityka», «Newsweek Polska», «Wprost».

Предмет. Наукові праці, присвячені відносинам України і Польщі, темі України у польських виданнях «Polityka» («Політика»), «Newsweek Polska» («Н'юзук Полска»), «Wprost» («Впрост»).

Відносини Польщі та України, польські ЗМІ досліджували такі вітчизняні журналістикознавці, як: І. Ващенко, О. Германова, О. Гоцур, Н. Денисюк, Л. Дмитрів, О. Дорофтев, О. Ігнатова, О. Кальбус, Т. Лильо, В. Мацежинський, Ю. Мудрик, С. Онуфрив, М. Павлох, Ю. Палагнюк, В. Поплавська, Ю. Романішин, Н. Сидоренко, В. Шкляр, Л. Хахула та ін.

Українсько-польські відносини вивчали такі закордонні науковці, як: А. Гайда, В. Зайончковський, Й. Конечна-Саламатін, М. Палчевські, А. Подраза, Н. Рябінська, М. Сівець, К. Сівкевич, К. Ханнан, Й. Фоміна, В. Цісак та ін. Слід зазначити, що тему України найчастіше висвітлювали українські та зарубіжні науковці через пояснення того, яким є образ України, її імідж.

У польському тижневикі «Polityka» образ України вивчала слухачка польського Університету ім. Марії Склодовської-Кюрі О. Ігнатова, яка у своїй статті «Образ України в польському тижневикі «Політика» стверджує, що «сучасний образ України у Польщі формується відповідно до двох чинників – стереотипів про Україну та українців, які виникали впродовж минулих сторіч, та подій, що відбуваються в Україні на сучасному етапі» [1, 499]. Авторка досліджувала матеріали журналу про Україну, надруковані у період з 1991 по 2003 рр. Політичне життя тогочасної України найбільше цікавило польську пресу. Україна тільки-но здобула незалежність і за нею уважно стежили. Авторка перелічує події та наводить відповідні публікації у тижневикі. За допомогою її дослідження можна прослідкувати якою була Україна в очах поляків після проголошення незалежності. На думку авторки, «більшість матеріалів про Україну та польсько-українські стосунки в «Політиці» має негативний зміст, що не лише не сприяє зняттю негативних стереотипів про Україну, а й створює нові» [1, 503].

Місце українців та України в офіційному і медійному дискурсах сучасної Польщі вивчав Л. Хахула. Автор визначив, що у першій половині 90-х рр. ХХ ст. «образи України та українців, поряд із позитивними, мали або нейтральне забарвлення, або ж були негативними» [2, 222]. Автор вивчав публікації газет «Rzeczpospolita» та «Gazeta Wyborcza», а також тижневика «Polityka». Нас у цьому випадку цікавлять саме публікації з тижневика «Polityka». Проаналі-

зовані автором матеріали справді були в чомусь критичними щодо України. Наприклад, у статті з тижневика за 1993 р. критикують представників українських делегацій. Один дипломат із Польщі згадував момент, коли був змушений писати українською договір для українців, бо в делегації з України не було нікого, хто б «вільно володів мовою Тараса Шевченка» [2, 229–230].

У своїх роботах дослідники часто використовують слово «стереотип». Л. Хахула у статті «Стереотипи польсько-українських відносин у польській пресі 90-х рр. ХХ ст. – початку ХХІ ст.» зазначає, що нині «розпочався процес руйнації старих стереотипів (здебільшого негативних) та творення нових образів взаємного сприйняття» [3, 622]. У цій статті дослідник бере до уваги не тільки журнал «Polityka», а й журнал «Wprost».

Автор виділяє такі події, які спричинили створення стереотипів: відносини Київської Русі та Польського королівства у Х–ХІІ ст., перебування українських етнічних територій у складі Польської корони та Речі Посполитої, козацькі війни ХVІІ–ХVІІІ ст., перебування українців і поляків у Австрійській (пізніше Австро-Угорській) та Російській імперіях, національне відродження українців ХІХ ст., польсько-українські конфлікти ХХ ст. (війна 1918–1919 рр., українська національна меншина в міжвоєнній Польщі, військово-політичне протистояння на Холмщині та Волині у 1938–1947 рр., акція «Вісла» 1947 р. та ін.). Окремим явищем є українсько-польські взаємини у 90-х рр. ХХ – початку ХХІ ст. [3, 618].

Стереотипи образу України та українця у сучасній польській журналістиці досліджувала М. Павлюх. Вона теж звертала увагу на публікації про Україну в журналі «Polityka». На її думку, після Помаранчевої революції українців у Польщі почали сприймати краще, а «всі стереотипи у польській пресі можна поділити на групи: політичні, історичні, культурні, релігійні, економічні» [4, 253].

Авторка відмічає зокрема позитивне ставлення у Польщі до президентства Віктора Ющенка. «Після Помаранчевої революції образ України у тижневику «Політика» суттєво змінився на позитивний. Видання інтенсивно повідомляло громадськість про перебіг Помаранчевої революції. Поляки досі пишуться тим, що були причетні до мирного вирішення помаранчево-білоблакитного конфлікту. Тональність матеріалів доброзичливіша, аніж до 2004 р. Велику роль у зміні негативного образу України відіграв сам образ Віктора Ющенка. Прозахідно налаштований політик Ющенко, проголошуючи гасла «ні корупції!», «так ЄС!», став симпатичніший аудиторії «Політики»...» [4, 255].

Тенденції та перспективи євроінтеграційних процесів у газетній періодиці України та Польщі вивчала В. Поплавська. У своїй дисертації авторка проаналізувала політику Польщі та України в контексті історико-політологічних і пресознавчих досліджень, а також досліджувала роль «Газети Виборчої» у формуванні польського громадянського суспільства [5, 3–4].

На початку 90-х рр. ХХ ст. відбулася трансформація преси в Польщі та в Україні. Це не могло не вплинути на відображення України у ЗМІ. В. Цісак у своїй докторській дисертації «Трансформація преси в Польщі та в Україні у контексті суспільних змін (1989–1999)» означає три етапи характерних змін системи мас-медіа: ліквідацію партійної монополії та появу альтернативної преси (1989–1991); трансформацію партійно-державної преси та масової появи нових видань – заповнення сегментів ринку преси (1992–1996); пресу в умовах політичного капіталізму (1996–1999) [6]. Згадує науковець і журнал «Wprost». Автор розглядає тижневик як приклад, коли видання використовує можливості інтернету для інтерактивного спілкування читачів з гостями редакції.

Загальний аналіз образу України у польській пресі перших 60-ти р. ХІХ ст. зробив Є. Годований. Ця робота корисна для розуміння історичних передумов формування ставлення до українців та України [7]. А от польсько-українські стосунки й образ України у польській пресі в період з 1991 по 2003 р. детально розглянув у своїй монографії А. Кресло. Вивчивши тижневики «Polityka» і «Wprost», автор окреслив й проаналізував проблематику, що стосується України та польсько-українських відносин [8].

Якщо виділити саме польські ЗМІ у міжнародному інформаційному просторі, слід згадати про дисертацію С. Онуфрив. Дослідниця вивчала політичні дискурси у тижневику «Polityka» та «Wprost». Вона зазначає, що підтримка прозахідної орієнтації України – одна з найчастіше згадуваних позицій на сторінках польської преси. У той самий час науковець характеризує ЗМІ Польщі як такі, що зорієнтовані на отримання прибутку. Українські ЗМІ, на її думку, залежні від політиків. «Медіальні системи Польщі і України з 1989 р. перебувають у процесі суспільної трансформації, яка характеризується різною динамікою процесів, що безпосередньо впливає на характер національних масмедійних систем. До того ж, у Польщі домінує комерційний аспект мас-медіа, тобто до преси ставляться як до комерційного, спрямованого на отримання максимального прибутку підприємства. Натомість в Україні переважає інструменталістський політичний підхід до ЗМІ, коли преса розглядається насамперед як інструмент політичного впливу» [9].

Закордонні дослідники теж приділяли чимало уваги відносинам України та Польщі.

Експерт польського Інституту справ публічних (Instytut Spraw Publicznych) Й. Конечна-Саламатін присвятила низку своїх досліджень образу Польщі та України, відносинам між поляками та українцями. Наприклад, у роботі «Poles and Ukrainians, Poland and Ukraine: The Paradoxes of Neighbourly Relations» («Поляки і українці, Польща та Україна: парадокси добросусідства») вона підсумовує всі вагомі дослідження, виконані до 2001 р. Тут порушуються питання ставлення поляків до українців, українсько-польських відносин на міжнародному рівні, дається оцінка українській спільноті у Польщі, висвітлюється питання видачі віз українцям та їхній роботі у Польщі. У ще одній праці, присвяченій безпосередньо образам Польщі та України, експерт зазначає, що за результатами аналізу, проробленого Інститутом суспільних досліджень у 2001 р., 63 % опитаних поляків оцінюють відносини між двома країнами як доволі гарні [10]. Також Й. Конечна-Саламатін окремо вивчала питання образу Польщі та поляків в Україні. У 2010 р. вона подала дослідження з цієї теми в якому було визначено, що українці в цілому цікавляться життям Польщі, однак не настільки, щоб спеціально шукати інформацію про життя західного сусіда у ЗМІ. Але при цьому «більше половини жителів України (56 %) протягом попереднього місяця читали у пресі або дивилися по телебаченню матеріали, що хоч якось стосуються Польщі» [11].

Експерт Вищої школи соціальних наук імені Йозефа Майки (Wyższa Szkoła Nauk Społecznych im. ks. Józefa Majki w Mińsku Mazowieckim) Н. Рябінська вивчає погляд українських журналістів на Польщу. У 2011 р. вийшла її монографія у співавторстві з Й. Фоміною під назвою «Po drugiej stronie lustra. Obraz Polski w ukraińskich mediach» («По той бік дзеркала. Образ Польщі в українських ЗМІ»). Дослідниці вважають, що основним джерелом знань про Польщу і поляків в українському суспільстві є засоби масової інформації [12].

Щоб зрозуміти все про Україну у польських ЗМІ, треба звернутись і до праць науковців, котрі вивчали зовнішньо- та внутрішньополітичні процеси в Україні та Польщі, а також питання іміджології.

Відносини між країнами аналізували такі науковці, як: О. Бойко, Н. Буглай, А. Гайда, В. Гевко, С. Годований, Г. Зеленько, В. Кирилич, А. Кресло, О. Кукуруз, С. Стоєцький, О. Юрчук та ін.

Питання іміджології на прикладі України чи інших держав вивчали Н. Барна, І. Брага, О. Голік, Г. Личова, М. Петров, О. Петкова, О. Порфімович, Б. Сулим, В. Терещук, Г. Шевченко, Ю. Щегельська, О. Щурко та ін.

Політична ситуація, питання євроінтеграції та зовнішньополітичні відносини між Польщею та Україною частіше ставали предметом досліджень українських науковців, аніж громадсько-політичні тижневики.

Найчастіше країни порівнюють успіхи реалізації євроінтеграційного курсу. Незрідка розглядають питання зовнішньої політики, особливості розвитку обопільних відносин, моделі політичної модернізації тощо.

Кандидат історичних наук Н. Буглай вважає, що «українсько-польські відносини слід розглядати в контексті євроінтеграційних і глобальних світових процесів, враховуючи міжнародну ситуацію, наявні інтереси провідних держав та міжнародних структур» [13].

Науковець В. Гевко вивчала українсько-польські міждержавні взаємини протягом 1991–2004 рр. На її думку, з набуттям Україною незалежності стосунки з Польщею набувають рис стратегічного партнерства. Польща підтримувала у 1995 р. курс України на здобуття членства в Центральноєвропейській ініціативі (ЦЕІ), захищала інтереси України і в питанні входження до Ради Європи, а потім показала зацікавленість у тому, щоб Україна вступила до ЄС та НАТО.

«...Стосунки між Україною та Польщею пройшли тривалий, не позбавлений суперечностей, але динамічний та конструктивний шлях становлення і розвитку. Розглядаючи українсько-польські двосторонні відносини, відмітимо їх динамічність, результативність, виваженість підходів на урядовому, дипломатичному і міжпарламентському рівнях та існування достатнього потенціалу для трансформації на рівень стратегічного партнерства» [14].

Прагнення України та підтримка з боку Польщі активно проглядаються у публікаціях громадсько-політичних тижневиків Польщі. Тому майбутня дисертація буде корисна і для тих, хто вивчає роль України на міжнародній арені.

Дослідниця Г. Зеленько вважає, що Україна має використовувати досвід Польщі на шляху до Європи. Ця країна близька до України за своїми історичними та геополітичними характеристиками. Аналіз визначених політичною наукою типів модернізації дав підстави науковцю класифікувати модернізаційні процеси в Україні та Польщі як навздогінну модернізацію неорганічного типу. «Тобто реформи, які відбувалися на теренах цих країн в різні історичні проміжки часу були в більшості випадків результатом впливів іззовні, а зміни в політиці, економіці, соціокультурній сфері, як правило, відбувалися асинхронно. Тому для цих країн модернізація означала процес набуття низки рис, характерних для більш розвинених суспільств (у цьому випадку західноєвропейських та північноамериканських)» [15].

Коли проглядаєш громадсько-політичні тижневики Польщі за 2011–2012 рр., чітко бачиш, що західні сусіди часто обговорюють відносини провладних та опозиційних партій. Одна з основних причин – кримінальні справи проти представників опозиції. Г. Зеленько торкається дуже важливого питання – принципів формування та діяльності партій в Україні та Польщі. «В Україні поділ на правих, лівих та центристів усе ще визначається ставленням цих сил до минулого суспільно-політичного ладу» [15].

Кандидат політичних наук С. Стоєцький підкреслює, «що одним з основних концептуальних елементів «української політики» Польщі є підтримка щодо євроатлантичної та європейської інтеграції з метою сприяння у становленні України як незалежної демократичної стабільної європейської держави. Водночас польські політичні еліти демонструють уважне ставлення до питання про відповідність реального рівня й стану двосторонніх відносин їх декларованому стратегічному характерові» [16].

Щоправда, дослідник використовує досвід міжнародних відносин країн від 1989 р. до початку 2005 р.. Дослідження загалом характеризує відносини двох країн, але на сучасному етапі багато чого змінилося. Наприклад, активізувалися переговори щодо Угоди про асоціацію з ЄС, а також було проведено футбольний чемпіонат Євро-2012.

Із прагненням України бути ближче до Європи з'являється така небезпека, як втрата національної ідентичності. Українці дедалі частіше хочуть не просто європейських стандартів життя на батьківщині, а прагнуть виїхати до ЄС, дуже часто в ту саму Польщу. Дослідник В. Кирилич вивчав становища української суспільності в Польщі. Науковець вважає, «що польське українство слугує позитивним чинником українсько-польських взаємин» [17], але не забуває порушити питання асиміляції українців у Польщі. На думку В. Кирилича, «...негативний вплив на становище української суспільності у Польщі має неприхильне й подеколи вороже ставлення польського докльля до українців, породжене довголітньою боротьбою обох народів і підсилюване комуністичною пропагандою, яка закріплювала в очах польського суспільства негативний стереотип українця як злочинця й ворога поляків та Польщі...» [17].

Від політичної ситуації України залежить, як розвиватимуться та функціонуватимуть ЗМІ. У Польщі свого часу були проведені медіареформи, які вплинули на принципи роботи журналістів. Якщо ми збираємося вивчати громадсько-політичні тижневики Польщі, то слушно буде звернутися до кандидатської дисертації Ю. Палагнюк. Дослідниця зауважує, що Польща – один із лідерів серед країн Центрально-Східної

Європи у сфері реформування ЗМІ, демократизації медіа системи та досягненні високого рівня свободи мас-медіа. «Свобода медіа в Республіці Польща вважається одним із найбільших досягнень у постсоціалістичних перетвореннях країни, натомість Україна не має репутації країни зі свободою мас-медіа» [18]. Загалом ця дисертація знадобиться для якісного виконання одного із завдань, а саме задля порівняння висвітлювання одних і тих самих подій в українських і польських громадсько-політичних тижневиках. Річ у тім, що у Польщі, де розвинута свобода слова, деякі події можуть висвітлюватися значно об'єктивніше. В Україні ж іще живе поняття «джинси». Можна спрогнозувати, що, наприклад, події Євро-2012 влада намагатиметься оцінити позитивно. У багатьох представників влади є власні ЗМІ, за допомогою яких вони зможуть це зробити. Тимчасом як Польща цю саму подію намагатиметься оцінити критично і відсторонено. Аби підтвердити чи спростувати цю гіпотезу, і потрібне дослідження матеріалів громадсько-політичних тижневиків Польщі, а також деяких вітчизняних тижневиків.

Розуміння того, яким є образ країни у громадсько-політичних тижневиках Польщі, неможливе без вивчення чинників формування іміджу країни. Дослідники політичних наук часто присвячували свої роботи процесові формування іміджу України. Тут нам знову доведеться вдатися не до журналістики, а до політології. Для майбутньої дисертації можна використати не тільки статті, присвячені образу, іміджу України, його державному брендингу, а й звернути увагу на роботи науковців, які досліджували образ України в інших європейських державах. Польща не мусить бути єдиним прикладом.

Скажімо, дисертація Г. Шевченко дає зрозуміти відмінності між такими схожими поняттями, як «бренд держави», «імідж держави», «образ держави». Щодо брендингу, то, на думку науковця, в сучасному інформаційному просторі державний бренд можна використовувати як інструмент політичного впливу. «Чинники залучення України до міжнародних політичних процесів зумовлюють потребу формування бренд-політики держави, визначають пріоритети державного іміджування та брендування для забезпечення національних інтересів, концепцію національних PR-програм і моделювання державного бренду» [19].

Образ країни як складника політичної культури суспільства вивчала Ю. Щегельська. У своїй дисертації вона представила «нові теоретичні моделі-конфігуратори інтегрованого й історичного образів країни, бренду країни та розроблені на їх основі прикладні моделі інтегрованого й історичного образів України, а

також бренду Республіки Польща напередодні вступу до Європейського Союзу» [20, 5].

Підходи до поняття «образ держави», особливості образу держави, співвідношення з поняттями «імідж», «бренд», «ідентичність» вивчала дослідниця О. Щурко. Автор вважає, що через відсутність кризових медіа-стратегій та неконтрольованість інформаційного простору часто відбувається підміна реальних образів «штучно сконструйованими», органічно невластивими та чужорідними. Вони «запозичені з чужих держав та екстрапольовані в Україну часто без урахування ментальних етнічних констант суспільної свідомості» [21]. На думку науковця, образ України складно трансформується, а формувати образ України повинні представники влади і опозиції, державних органів і громадських організацій, бізнес-структур і ЗМІ, громадян України та української діаспори за кордоном.

Публічну діяльність органів державної влади України, від яких також залежить імідж країни, вивчала О. Порфімович. На думку дослідниці, слід звернути увагу на такі поняття, як «політичний імідж» та «політична культура», що тісно пов'язані.

«Домінуючим складником політичного іміджу об'єкта позиціонування є його політична культура, так само, як однією з найрепрезентативніших ознак політичної культури об'єкта позиціонування є його бажання формувати власний позитивний імідж (мотиваційна компонента), дії в цьому напрямі (застосування прозорих та чесних PR- та комунікативних технологій)» [22].

Формування іміджу України вивчала дослідниця Г. Личова. На її думку, в Україні процес формування позитивного міжнародного іміджу характеризується низьким рівнем фінансового та організаційного забезпечення державою. Вивчивши світовий досвід, науковець дійшла висновку, що є два рівні сприйняття будь-якої країни: рівень споживчого сприйняття та суб'єктів підприємницької діяльності та рівень національних брендів на міжнародних ринках. «Програми з формування міжнародного іміджу країни та просування його на світовій арені представлені у формі державних, державно-приватних та державних програм за участі некомерційних організацій. Основними каналами передачі інформації для просування міжнародного іміджу країни є друковані видання, телебачення та радіо, а також комп'ютерна мережа – Інтернет, а як маркетингові інструменти для просування міжнародного іміджу країни використовуються слогани, теми, візуальні символи та іміджеві й інформаційні заходи» [23].

Багато хто з науковців згадує у своїх роботах таке поняття, як «міжнародний інформаційний простір». Саме в ньому і формується образ країни. Дослідниця О. Петкова визначає, що міжнародний

інформаційний простір – це «сукупність інформації та інформаційних технологій, котрі забезпечують діяльність міждержавних служб та інститутів, транслюються державами одна на одну і забезпечують основну частину міжнародних політичних відносин» [24]. Науковець подає основні характеристики іміджу України. За результатами її дослідження було виявлено, що «імідж України, на відміну від іміджу країн із тривалим історичним досвідом суверенності, практично ще не має «ядра» відповідно до внутрішньої структури соціальних стереотипів, тому й ґрунтується на інформації в зовнішньополітичному інформаційному просторі і значною мірою залежить від неї» [24].

Отож можемо підсумувати, що тему України у Польщі вітчизняні та закордонні вчені в основному вивчали у світлі відносин між країнами. Одні науковці більше звертають увагу на політичний аспект відносин держав, інші – на соціальний. Не зважаючи на те, що деякі дослідники вже вивчали окремі польські громадсько-політичні тижневики, є потреба у проведенні аналізів з означеної теми. Громадсько-політичні видання Польщі розглядалися фрагментарно, а тижневик «Newsweek Polska» взагалі залишився поза увагою вчених. До того ж у 2011–2012 рр. сталося багато подій, які вплинули на відносини Польщі та України. Для повної картини було б доцільно зрозуміти, яким є образ України у Польщі після Євро-2012, вироки для представників української опозиції, невдач з Угодою про асоціацію з ЄС тощо.

Усі згадані вище учені та їхні наукові праці містять достовірні відомості, підтверджені як особистим статусом, так і статусом структур, що сприяли проведенню того чи того дослідження. Для вивчення історіографічного аспекту були використані не тільки дисертації та статті про образ України у Польщі, а й про образ Польщі в Україні. Загалом усі праці можна розподілити на такі, що стосуються: 1) безпосередньо теми України; 2) відносин країн на міжнародній арені; 3) іміджу чи образу України. Усі опрацьовані наукові праці є сучасними та актуальними. Деякі дослідження, наприклад, польських експертів Й. Конечної-Саламатін та Н. Рябінської, нові й представлені у 2011 р. Подані та описані у дослідженнях факти, підкріплені отриманими науковими результатами та належною документацією.

1. *Ігнатова О.* Образ України в польському тижневiku «Політика» // Вісник Львів. ун-ту. Сер.: Журналістика. – Львів, 2004. – Вип. 25. – С. 499–504.

2. *Хахула Л.* Україна й українці в офіційному та медійному дискурсах сучасної Польщі (перша половина 1990-х років) // Україна-Польща: історична спадщина і суспільна свідомість / Національна академія наук України, Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича. – Львів, 2010/2011. – Вип. 3–4. – С. 222–233.

3. *Хахула Л.* Стереотипи польсько-українських відносин у польській пресі 90-х рр. ХХ ст. – початку ХХІ ст. // *Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність.* – Вип. 17: Ювілейний збірник на пошану Івана Патера / НАН України, Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича; [голов. редкол. Я. Ісаєвич, відп. ред. О. Аркуша]. – Львів, 2008. – С. 618–622.

4. *Павлюх М.* Стереотипи й образи України та українця у сучасній польській журналістиці // *Вісник Львів. ун-ту. Сер.: Журналістика.* – 2007. – Вип. 30. – С. 253–261.

5. *Поплавська В. В.* Тенденції та перспективи євроінтеграційних процесів у газетній періодиці України та Польщі : автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.01.08 / В. В. Поплавська ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Ін-т журналістики. – К., 2007. – 20 с.

6. *Цісак В.* Трансформація преси в Польщі і Україні в контексті суспільних змін (1989–1999 рр.) : автореф. дис. ... д-ра філол. наук : 10.01.08 / В. Цісак; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Ін-т журналістики. – К., 2001. – 42 с.

7. *Годованій Є. Ф.* Український світ у польському дзеркалі. Українська історія і культура у сприйнятті польськомовної преси (поч. ХІХ – 60-ті рр. ХІХ ст.) : монографія / Є. Ф. Годованій. – О. : Астропринт, 2010. – 160 с.

8. *Кресло А. С.* Польсько-українські стосунки й образ України у польській пресі (1991–2003) : монографія / А. С. Кресло. – Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2005. – 128 с.

9. *Онуфрив С. Т.* Політичний дискурс ЗМІ України у світовому інформаційному просторі : автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.01.08 / С. Т. Онуфрив; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – К., 2005. – 20 с.

10. *Konieczna J.* Polska-Ukraina. Wzajemny wizerunek. Institute of Public Affairs. – Warsaw, 2001.

11. *Konieczna-Salamatin J.* Coraz dalsi sąsiedzi? Wizerunek Polski i Polaków na Ukrainie by Joanna Konieczna, Institute of Public Affairs (ISP). – Warsaw, 2011.

12. *Fomina J., Ryabinska N.* Po drugiej stronie lustra. Obraz Polski w ukraińskich mediach. Institute of Public Affairs (ISP). – Warsaw, 2011.

13. *Буглай Н. М.* Польща в реалізації євроінтеграційного курсу України: міжрегіональне співробітництво (1999–2008 рр.) : автореф. дис. ... канд. іст. наук: 07.00.02 / Н. М. Буглай; Дип. акад. України при М-ві закордон. справ України. – К., 2009. – 20 с.

14. *Гевко В. Р.* Україна і Польща: особливості розвитку двосторонніх відносин (1991–2004 рр.) : авто-

реф. дис. ... канд. іст. наук: 07.00.01 / В. Р. Гевко; Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. – Чернівці, 2005. – 20 с.

15. *Зеленько Г. І.* Україна і Польща: моделі політичної модернізації : автореф. дис. ... канд. політ. наук: 23.00.02 / Г. І. Зеленько; НАН України. Ін-т політ. і етнонац. дослід. – К., 2001. – 20 с.

16. *Стоєцький С. В.* Україна в зовнішній політиці Республіки Польща: євроатлантичний та європейський інтеграційний вимір : автореф. дис. ... канд. політ. наук: 23.00.02 / С. В. Стоєцький; НАН України. Ін-т політ. і етнонац. дослід. ім. І. Ф. Кураса. – К., 2007. – 18 с.

17. *Кирилич В. П.* Українці в Польщі: проблема збереження етнопольської ідентичності як чинник українсько-польських відносин : автореф. дис. ... канд. політ. наук: 23.00.04 / В. П. Кирилич; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – К., 2001. – 20 с.

18. *Палагнюк Ю. В.* Політологічний аналіз медіа реформ у сучасній Україні та Республіці Польща : автореф. дис. ... канд. політ. наук: 23.00.02 / Ю. В. Палагнюк; Миколаїв. держ. гуманіт. ун-т ім. П. Могили. – Миколаїв, 2008. – 16 с.

19. *Шевченко Г. В.* Політико-інформаційний вимір державного брендингу України : автореф. дис. ... канд. політ. наук: 23.00.03 / Г. В. Шевченко; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – К., 2009. – 19 с.

20. *Щегельська Ю. П.* Інтегрований образ країни як складова політичної культури суспільства : автореф. дис. ... канд. політ. наук: 23.00.03 / Юлія Павлівна Щегельська; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Інститут журналістики. – К., 2008. – 20 с.

21. *Щурко О. М.* Особливості трансформації та формування міжнародного образу України на сучасному етапі : автореф. дис. ... канд. політ. наук: 23.00.02 / О. М. Щурко; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. – Львів, 2010. – 19 с.

22. *Порфімович О. Л.* Імідж як складова політичної культури органу державної виконавчої влади України : автореф. дис. ... д-ра політ. наук: 23.00.03 / О. Л. Порфімович; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – К., 2006. – 29 с.

23. *Личова Г. В.* Формування позитивного міжнародного іміджу України : автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.00.02 / Г. В. Личова; Дніпропетр. ун-т економ. та права. – Д., 2010. – 18 с.

24. *Петкова О. В.* Політичні імперативи позиціонування України в міжнародному інформаційному просторі : автореф. дис. ... канд. політ. наук: 23.00.04 / О. В. Петкова; Ін-т світ. економ. і міжнар. відносин НАН України. – К., 2010. – 20 с.

Подано до редакції 25. 01. 2013 р.

Konsevych Olga. Historiographical aspect of research devoted to Ukraine in the Polish newweeklies.

The article systematizes the scientific works devoted to Ukraine in the Polish mass media, namely in the newweeklies.

Keywords: Ukraine, Poland, mass media, newweeklies.

Консевич О. Н. Историкографический аспект исследования темы Украины в польских общественно-политических еженедельниках.

В статье систематизированы научные работы, посвященные исследованию темы Украины в польских СМИ – в частности общественно-политических еженедельниках.

Ключевые слова: Украина, Польша, СМИ, общественно-политические еженедельники.